

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/860/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213220703
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4213220703.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: GENERAL FACTORING a.s., so sídlom Bratislava, Košická 56, IČO: 35838825, zastúpený: HMG&PARTNERS s.r.o., so sídlom Bratislava, Štefanovičova 12, IČO: 35885459, proti odporkyni: J. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. X. XXX, o zaplatenie 1.261,33 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. augusta 2014, č. k. 10C/123/2014-73, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšnej časti návrhu a v časti výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Komárno (prvostupňový súd v zmysle § 9 ods. 1 OSP) rozsudkom zo dňa 13.08.2014, č. k. 10C/123/2014-73 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi 18,75 Eur, dohodnutý úrok vo výške 17,30 % ročne zo sumy 18,75 Eur od 21.09.2010 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 18,75 Eur od 21.09.2010 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ sa návrhom došlým súdu 12.09.2013 domáhal zaviazania odporkyne na zaplatenie 1.261,33 Eur, riadneho úroku vo výške 17,30 % ročne z istiny 1.058,19 Eur od 22.12.2010 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 17,30 % ročne z istiny 1.058,19 Eur od 22.12.2010 do zaplatenia a náhradu trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. Návrh odôvodnil tým, že predmetnú pohľadávku nadobudol od veriteľa Slovenská sporiteľňa a.s. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010. Postúpenie pohľadávky bolo oznámené odporkyni listom zo dňa 28.12.2010. Jeho právny predchodca a odporkyňa uzatvorili dňa 03.10.2005 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0212093368, na základe ktorej jeho právny predchodca poskytol odporkyni úver vo výške 663,88 Eur pri úrokovej sadzbe 17,30 % ročne. Odporkyňa sa zaviazala úver splácať mesačnou splátkou vždy k 20-mu dňu toho ktorého mesiaca. Prvá splátka bola splatná 20.11.2005, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.09.2010. Odporkyňa svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy neplnila, poskytnutý úver nesplatila ani do dňa dohodnutej konečnej splatnosti. Ku dňu postúpenia pohľadávky pohľadávka postupcu činila 1.261,33 Eur a pozostáva z istiny 1.058,19 Eur, riadneho úroku 46,78 Eur a úrokov z omeškania 156,36 Eur. Popri samotnom plnení požaduje od odporkyne aj úroky z omeškania vo výške 17,30 % ročne od 22.12.2010 do zaplatenia.

Súd konajúc podľa § 101 ods. 1 O.s.p. v neprítomnosti riadne predvolaných účastníkov konania z listinných dôkazov zistil, že právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa uzatvorili dňa 03.10.2005 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0212093368, na základe ktorej veriteľ poskytol odporkyni spotrebný

bezúčelový úver vo výške 20.000,- Sk (663,88 Eur). Dĺžnička sa v bode II. Zmluvy zaviazala úver splácať v dohodnutom čase, k 20. dňu v mesiaci spolu s úrokmi a poplatkami podľa Sadzobníka a náklady veriteľa spojené s úverom. Prvá splátka bola splatná 20.11.2005, posledná 20.09.2010 po 565,- Sk (18,75 Eur). Úrokovú sadzbu dohodli vo výške 17,30 % ročne, poplatok za správu úveru 50,- Sk (1,65 Eur) mesačne. V bode III. 4 Zmluvy sa dohodli, že dĺžnička je povinná v prípade omeškania so splácaním pohľadávky z úveru platiť úrok z omeškania vo výške určenej veriteľom zverejnením. Dĺžnička zároveň súhlasila s tým, že z došlých súm veriteľ najskôr uhradí splatné poplatky a náklady súvisiace s úverom, úroky z omeškania, úroky a istinu. V bode IV.2 Zmluvy dohodli ročnú percentuálnu mieru nákladov 10,76 %-mi. Neoddeliteľnú súčasť Zmluvy tvorili Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len VOP) a Sadzobník SLSP a.s. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava, vl. č. 601/B vyplýva, že navrhovateľ má v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných finančných zdrojov. SLSP a.s. svoju pohľadávku voči odporkyňi spolu s jej príslušenstvom postúpila Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1424/2010/CE zo dňa 21.12.2010 navrhovateľovi, ktorý týmto nadobudol všetky práva postupcu voči odporkyňi. Oznámenie sporiteľne o postúpení pohľadávky zo dňa 28.12.2010 odporkyňa prevzala 07.02.2011. Úver odporkyňa splácala nepravidelne. Poslednú úhradu uskutočnila 16.11.2006, spolu uhradila 18 splátok v celkovej výške 389,89 Eur, ktorú sumu navrhovateľ započítal na istinu vo výške 377,38 Eur a na úrok z omeškania vo výške 12,51 Eur. Prvýkrát sa odporkyňa dostala do omeškania so splátkou splatnou 21.02.2006, následkom čoho navrhovateľ účtuje úrok z omeškania v sume 156,36 Eur za obdobie od 21.02.2006 do 20.09.2010 (26,40 % do 14.01.2009 a od 15.01.2009 vo výške 8 % ročne). V istine vo výške 1.058,19 Eur sú obsiahnuté dohodnuté úroky v sume 631,97 Eur (od uzavretia zmluvy do 20.09.2010 vo výške 17,30 % ročne), poplatky za vedenie účtu v sume 116,48 Eur (v mesačnej výške 50,- Sk od októbra 2005 do júna 2006, vo výške 60,- Sk od júla 2006 do decembra 2008, vo výške 1,99 Eur od januára 2009 do septembra 2010) a poplatky za upomienky zo dňa 26.07.2006 v sume 200,- Sk (6,64 Eur) a zo dňa 24.08.2006 v sume 500,- Sk (16,60 Eur). Dohodnuté úroky vo výške 46,78 Eur navrhovateľ účtoval z istiny 1.058,19 Eur od 21.09.2010 do postúpenia pohľadávky, t.j. do 21.12.2010 vo výške 17,30 % ročne.

Zistený skutkový stav prvostupňový súd právne posúdil podľa ust. § 2 písm. a/, b, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 30.06.2006 a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a podľa § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, § 54 ods. 1, 2 a § 879d ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31.12.2007. Uviedol, že zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len keď súd má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti, čiže určiť či je podmienka nečestná. Iba takto je možné chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom ich charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu týchto zmlúv alebo ich zmeny. Súčasťou formulárovej Zmluvy o úvere sú Všeobecné obchodné podmienky veriteľa, ktoré však odporcovia ovplyvniť nemohli, nakoľko neboli dohodnuté individuálne, ale boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Odporcovia ako spotrebiteľia mohli zmluvu prijať ako celok alebo ju odmietnuť.

Daný právny vzťah medzi účastníkmi konania súd v zmysle ustanovení Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platnom v čase uzatvorenia zmluvy, ako aj vzhľadom na ustanovenie § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31.12.2007 posúdil ako občianskoprávnu vec (spotrebiteľskú zmluvu), pretože bola uzavretá medzi veriteľom (t.j. právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej činnosti okrem iného poskytovanie úverov) a spotrebiteľom (t.j. fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania). Medzi spotrebiteľské zmluvy neboli zaradené zmluvy o úvere, ale až novela Občianskeho zákonníka č. 379/2008 Z. z. v § 52 ods. 1 definovala spotrebiteľskú zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa týka aj právnej úpravy zmlúv, ktoré dodávateľia uzatvorili so spotrebiteľmi pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2004 Z. z. Tvrdenie navrhovateľa o poskytnutí úveru, o spôsobe jeho splácania odporkyňou a o výške ňou uhradenej sumy spochybnené nebolo.

Súd prvého stupňa ďalej poukázal na ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (doplneného Zákonom č. 102/2014 s účinnosťou od 01.05.2014) podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Citujúc ustanovenia § 100 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka súd uviedol, že premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou. Premlčanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané. Použitie tejto námietky má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Právo môže byť vykonané po prvý raz, keď vznikne možnosť na jeho základe podať návrh na súd, teda obvykle vtedy, ak je záväzok splatný.

Predmetom konania je zaplatenie dlžnej sumy vyplývajúcej z povinnosti odporkyne splácať úver poskytnutý právny predchodcom navrhovateľa v mesačnej výške 18,75 Eur spolu s dohodnutým úrokom a úrokom z omeškania. Toto právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Posledná splátka bola splatná dňa 20.09.2010, čiže premlčacia doba pre túto splátku plynula od 21.09.2010 a uplynula dňom 21.09.2013. Nakoľko návrh bol podaný súdu 12.09.2013, súd konštatoval, že pohľadávka navrhovateľa, až na poslednú splátku splatnú 20.09.2010 v sume 18,75 Eur, je premlčaná a vzhľadom na ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom od 01.05.2014 nie je možné priznať navrhovateľovi úspech na uhradenie splátok splatných do 20.08.2010. Preto s poukazom na ustanovenie § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka návrh pre premlčanie pohľadávky nad sumu 18,75 Eur s príslušenstvom zamietol. S argumentáciou navrhovateľa prednesenej na pojednávaní 13.08.2014 súd nesúhlasil. Bol toho názoru, že Zákon č. 250/2007 Z. z. z toho dôvodu nemá ustanovenie o retroaktivite, nakoľko premlčanie pohľadávky súd skúma ku dňu podania návrhu, a to do účinnosti tohto zákona na námietku účastníka konania, po 01.05.2014 v prípade rozhodovania o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez námietky dlžníka. Pre premlčanie súd odporkyňu zaviazal na uhradenie poslednej nepremlčanej splátky spolu s dohodnutým úrokom 17,30 % ročne od 21.09.2010 do zaplatenia a úrokom z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 ods. 1 Vládneho nariadenia č. 87/95 Z. z. vo výške 9 % ročne, keďže základná úroková sadzba ECB od 13.05.2009 do 12.04.2011 bola 1 %. K dátumu 21.09.2010, od ktorého priznal navrhovateľovi dohodnuté úroky a úroky z omeškania súd udáva, že i keď navrhovateľ v návrhu si uplatnil tieto úroky iba od 22.12.2010 a súd je návrhom viazaný, priznal mu dohodnuté úroky a úroky z omeškania od 21.09.2010, keďže tieto navrhovateľ vypočítal a zahrnul do istiny 1.261,33 Eur.

Podľa § 517 ods. 1, 2 Zákona č. 509/91 Z. z. v znení noviel dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (ktorým je Vládne nariadenie č. 87/95 Z. z.). Výška úrokov z omeškania podľa § 3 ods. 1 Vládneho nariadenia č. 87/95 Z. z. (v znení účinnom od 01.01.2009) je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, 2 O.s.p., v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania nárok.

Navrhovateľ mal vo veci nepatrný úspech, odporkyňa žiadne trovy nevznikli, preto súd o trovách konania rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, a to proti výroku o zamietnutí zvyšnej časti návrhu a výroku o náhrade trov konania, dovodiac tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd svojím rozhodnutím zamietol celý návrh z dôvodu, že prihliadal na premlčanie bez podnetu odporcu v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch (ďalej len Zákon o ochrane spotrebiteľa). Nesúhlasil s aplikáciou ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.05.2014, t. j. pred začatím súdneho konania (žaloba súdu doručená dňa 12.09.2013). Dôvodom nesúhlasu je skutočnosť, že takýmto postupom súdu dochádza k porušeniu zásady retroaktivity, ktorá je jednou zo základných črt právneho štátu. Zároveň poukázal na znenie § 29b Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý predstavuje prechodné ustanovenia k

úpravám účinným od 1. mája 2014, ktorý ustanovuje: „Ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b/ a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.“ Toto ustanovenie možno považovať za zakotvenie nepravnej retroaktivity vo vzťahu k taxatívne vymenovaným ustanoveniam. Medzi týmito ustanoveniami sa však § 5b nenachádza. Z uvedeného potom vyplýva, že spôsob prechodnej aplikácie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je vôbec upravený. V tejto súvislosti považuje za nevyhnutné opätovne poukázať na skutočnosť, že k imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka „princípu právnej istoty“ a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov. V podmienkach demokratického štátu právny predpis, resp. jeho ustanovenia pôsobia iba do budúcnosti a nie do minulosti. Nemožno predsa od právnych subjektov očakávať, aby vopred poznali budúcu právnu úpravu. Zároveň im nemožno niečo prikazovať alebo zakazovať spätne, keď už nemajú možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu sa retroaktivita prieči podstate právneho štátu. V právnej teórii sa zvykne rozlišovať medzi retroaktivitou pravou a nepravou. Pravá retroaktivita vyvoláva právne účinky na vzťahy už existujúce predtým ako daný retroaktívny prameň nadobudol platnosť a od adresátov vyžaduje, aby svoje správanie usmernili v zmysle budúcej, v tom čase ešte neexistujúcej úpravy. V Slovenskej republike je všeobecne pravá retroaktivita zakázaná. Existujú výnimočné situácie, kedy je aplikovanie predpisov s retroaktívnym účinkom dovolené, priam žiaduce, a to v trestnoprávnej oblasti. V žiadnom prípade nesúhlasí, že aplikácia predmetného ustanovenia je retroaktivitou nepravou (aj tá ale musí byť v prípade jej použitia upravená v prechodných ustanoveniach zákona). Má za to, že aplikácia § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa na vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou je pravou retroaktivitou, čo analogicky vyplýva aj z nálezů Ústavného súdu ČR, sp. zn.: I ÚS 505/05 z 24.04.2006, podľa ktorého: „Ústavní soud se neztotožňuje s výkladem Krajského soudu v Plzni a uplatnění prekluzivní lhůty na nároky vzniklé před účinností novely č. 265/2001 Sb. považuje za pravou retroaktivitu, z ústavního hlediska nepřijatelnou.“ Uznáva, že v predmetnej veci nejde o preklúziu, ale o premlčanie, avšak práve skutočnosť, že predmetné ustanovenie radikálne mení nazeranie súdov na plynutie premlčania v spotrebiteľských vzťahoch, kde im ukladá povinnosť ex offo prihladať na premlčanie práv a povinností, sporné ustanovenie by sa malo aplikovať len na konania, ktoré začali po účinnosti predmetného ustanovenia. V tejto súvislosti poukázal navrhovateľ aj na rozsudok NS SR sp. zn. 5Sž/20/2010 zo dňa 10.03.2011. Uviedol, že sa nejedná o normu procesnoprávnej povahy. Inštitút premlčania je hmotnoprávny inštitút, čo bolo právnou vedou ako aj súdnou praxou viac krát potvrdené. Zjavne to vyplýva už len zo skutočnosti, že premlčanie je upravené len v hmotnoprávnych predpisoch (Občiansky a Obchodný zákonník). Na podporu uvedeného slúži aj rozsudok NS ČR spis. zn. 28 Cdo 2893/2005 zo dňa 27.06.2006, podľa ktorého: „Dovolací soud v tomto směru připomíná, že námitka promlčení je institutem práva hmotného, ježto je upravena v ustanovení § 100 odst. 1 o.z. Podle tohoto ustanovení se právo promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené (§ 101 až 110 o.z.). Námitka promlčení jako institut hmotného práva neztrácí tuto svou povahou jen proto, že byla uplatněna v průběhu soudního řízení ve formě procesního úkonu účastníka“.

Uvedené napokon aj vyplýva z § 5 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, podľa ktorého súdy majú poučovaciú povinnosť len vo vzťahu k procesným právam a povinnostiam, nie k hmotnoprávnym. Ak by opak bol pravdou, tak by doplnené ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré je vo vzťahu k § 100 a nasl. OZ predpisom lex specialis, nemalo význam, pretože súdy by o možnosti a následkoch premlčania mohli účastníkov konania poučovať. Má za to, že je nelogické, aby norma, ktorá hovorí, že „Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka.“ mala mať hmotnoprávny charakter, ale ustanovenie „Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihlada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovolával.“ už procesnoprávny. V zmysle uvedeného má za to, že vzhľadom na potreby zachovania princípu právnej istoty nemožno ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa aplikovať na vzťahy, ktoré vznikli pred 1. májom 2014.

Podľa názoru navrhovateľa je na predmetný záväzkový vzťah potrebné aplikovať ustanovenie zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len OBZ), pretože ten upravuje zmluvu o úvere a podľa neho aj bola uzatvorená Zmluva o úvere. Obchodný zákonník zaraďuje úverovú zmluvu medzi absolútne obchodné záväzkové vzťahy v ust. § 261 ods. 3 písm. d/ OBZ. Vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán, teda bez ohľadu na to, či zmluvnou stranou je podnikateľ alebo nepodnikateľ. Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. síce v § 1 ods. 1 „Upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy

o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa“, avšak nikde neustanovuje, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa a už vôbec nie obligatórne použitie Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v ustanovení § 52 účinného v čase uzatvorenia zmluvy nezaraďoval zmluvy upravené podľa Obchodného zákonníka (úverovú zmluvu v zmysle § 261 ods. 3 OBZ) pod režim spotrebiteľských zmlúv. Závazkové vzťahy zo zmlúv upravených v § 261 ods. 3 písm. d/ OBZ budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, to znamená, že vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka. V opačnom prípade inštitút absolútneho obchodu stráca na svojom význame. Napokon aj zo zákona č. 102/2014 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01.04.2015 dopĺňa ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o poslednú vetu, t. j.: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ vyplýva, že do účinnosti predmetnej novely je na predmetný záväzkový vzťah nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal aj na uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/4/2012 z 27.03.2013. V zmysle uvedeného má za to, že na prejednávany záväzkový vzťah sa majú aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, a zároveň súdom aplikované ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa je v rozpore s ústavným princípom právnej istoty. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 10C/123/2014-73 zo dňa 13.08.2014 v napadnutej časti zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 OSP.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie žalobou uplatneného nároku navrhovateľovi nad sumu priznanú v napadnutom rozsudku, t. j. nad sumu 18,75 eura s dohodnutým úrokom vo výške 17,30 % ročne zo sumy 18,75 eura od 21.09.2010 do zaplataenia a úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 18,75 eura od 21.09.2010 do zaplataenia, z dôvodu jeho premlčania.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 OSP odvolací súd odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť, a preto nemôže dať za pravdu navrhovateľovi. Odvolací súd sa predovšetkým sústredil na vyriešenie otázky nastolenej odvolateľom, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa... zavedené novelou zákona č. 102/2014 Z. z., je možné retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 01.05.2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno. Zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie späť. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter

procesnoprávny, a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikovateľnosti tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex offa vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Z uvedeného možno jednoznačne vyvodiť záver, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa pôsobí odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti na všetky súdmi prejednávané spory. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.05.2014) správne ex offa citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

V zmysle § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 po novelizácii zák. č. 103/2014 Z. z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia a právne závery odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa správne vypořiadal s otázkou premlčania uplatneného nároku ak dospel k záveru, že nárok žalovaných splátok za obdobie od 21.09.2010 do 21.09.2013 a takisto k nim pripadajúci dohodnutý úrok a úrok z omeškania je premlčaný. Súd vychádzal z všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty počítanej od dňa dohodnutej konečnej splatnosti úveru 20.09.2010 a na základe týchto skutočností súd návrh zamietol.

Z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva jednoznačne povinnosť, aby orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy z úradnej moci, a takýmto orgánom je samozrejme aj, a predovšetkým súd, skúmal a vyhodnocoval prekážky uplatnenia práva predávajúceho voči spotrebiteľovi. Toto ustanovenie upravuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu, ktorý rozhoduje o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je toto ustanovenie potrebné považovať za procesnoprávne ustanovenie bez ohľadu na to, že premlčanie je upravené v hmotnoprávnom predpise, keďže samotné uplatnenie námietky premlčania dlžníkom alebo na tej istej úrovni v zmysle citovaného § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa postavená povinnosť súdu ex offa prihliadnuť na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, vrátane jeho premlčania, je nepochybne procesnoprávneho charakteru (deje sa totiž v rámci procesu na súde, resp. hovorí o konkrétnej činnosti v rámci súdneho konania, teda o procesnej činnosti súdu). Uvedené ustanovenie je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnemu predpisu, ktorý v ustanovení § 100 ods. 1 stanovuje, že na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka.

V ustanovení § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa tak zákonodarca priznal ochranu subjektívnemu právu spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských vzťahoch a to v konkrétnom, najmä však v občianskoprávnom súdnom konaní.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou odvolateľa, že súd prvého stupňa na predmetný záväzkový vzťah mal aplikovať ustanovenie zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, ďalej len OBZ), pretože ten upravuje zmluvu o úvere a podľa neho aj bola uzatvorená Zmluva o úvere a že ani Občiansky zákonník v ustanovení § 52 účinného v čase uzatvorenia zmluvy, nezaraďoval zmluvy upravené podľa Obchodného zákonníka (úverovú zmluvu v zmysle § 261 ods. 3 OBZ) pod režim spotrebiteľských zmlúv, preto záväzkové vzťahy zo zmlúv upravených v § 261 ods. 3 písm. d/ OBZ budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, a teda vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa ako aj ustanovenie § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8MCdo13/2014 z 28.02.2015) . Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy,

ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“

Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 OSP za použitia ust. § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnej odporkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.